

ПОРІВНЯЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

УДК 811.111'27

DOI: 10.12958/2227-2844-2019-3(334)-5-11

Ірчишина М. В.,

старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна
ir4ish9@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3044-9194>

Тимченко-Міхаліди Н. С.,

кандидат педагогічних наук, доцент Університету митної справи
та фінансів, м. Дніпро, Україна
natamaxdnepr@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-6618-8518>

СТИЛІСТИЧНА СВОЄРІДНІСТЬ ПІСЕННИХ ТЕКСТІВ RIHANNA

Специфіка художньої культури ХХІ ст. полягає у принципово перехідному характері: формується нове бачення світу, нові підходи до мови та мислення, нове самопізнання людини у світі, її ставлення до мистецтва та реалій буття. Цей процес відзначається пошуком зображувальних прийомів та експериментальною спробою створення нового стилю, який міг би відповідати новому світобаченню [Кузьменко, 2019]. Пісні – це мистецтво, без якого багато людей вже й не можуть уявити своє життя.

Об'єктом даної розвідки послуговували пісенні тексти Rihanna, а *предметом* стала їх стилістична організація. *Мета* дослідження – описати властивості стилістичних прийомів пісенних текстів Rihanna.

Rihanna (Робін Ріанна Фенті) – Барбадоська співачка, яка досягла всесвітнього визнання ще в юнацькому віці. Серед найпопулярніших її композицій є “Pon de Replay”, “SOS”, “Umbrella”, “Russian Roulette”, “S & M” та безліч інших. Талант і голос Rihanna вразив відомого продюсера Івен Роджерса та володаря рекордингової компанії репера Jay Z. Саме так і почалася успішна кар'єра Rihanna, та незабаром світ побачив її перший альбом “Music of the Sun”.

Навіть тексти назв пісень Rihanna привертають увагу зі стилістичної точки зору. Вони сповнені метафор, гіперболи, персоніфікації, оксюмору й таке інше. У даній розвідці ми зануримось у найбільш актуалізовані стилістичні фігури у пісенних текстах Rihanna, а саме фігури субституції (заміни), які поділяються на фігури кількості та

фігури якості (Брандес 2004, с. 366-367). Мова Rihanna відзначається поширеністю фігур якості. Серед фігур якості в ліриці Rihanna домінують насамперед метафора та порівняння.

Для посилення емоційності у пісенних текстах Rihanna реалізуються *метафори* – образні побудови, когнітивною основою яких є уподібнення об'єктів, що належать різним сферам онтології (Немировская 2009, с. 57). Метафора – це слово або певний вираз, який вживають у переносному значенні, в її основі лежить порівняння неназваного предмета або явища з будь-яким іншим на підставі їх загальної ознаки; це інструмент для опису виразів, які зазвичай виражаються в переносному значенні або мають не буквально значення. Метафора – “важливий засіб подання та осмислення дійсності” (Lakoff 2003, с. 20) за допомогою вживання слова у переносному смислі з метою підкреслення подібності певних ознак:

*Find light in the beautiful sea, I choose to be happy
You and I, you and I, we're like diamonds in the sky
You're a shooting star I see, a vision of ecstasy
(Rihanna “Diamonds”);
The floor is yours, the time is ours
Hey, either believe me or you don't
Choose to believe me or you will not
If you leave me, I'm skull and bones, I'm dead, baby
You told me
(Rihanna “Believe it”).*

Функціонування метафори в творчості Rihanna спрямоване на посилення образної атрактивності пісенного тексту.

Варто зауважити, що метафора у творчості Rihanna знайшла себе, після поганого досвіду відносин з Крісом Брауном, який її побив в 2009 році. Після чого у реліз вийшов четвертий альбом співачки під назвою “Rated R”. Пісня “Russian Roulette” стала першим і головним синглом цього альбому. У цій пісні вона співає про гру “російська рулетка”. Насправді в тексті цієї пісні прихований глибший сенс – мова йде про розпад у відносинах між двома людьми, коли будь-яке необачне слово може стати образливим, неначе перетворитися на кулю та вбити людини і її здатність до емоцій та почуттів – це свого роду прозорий натяк на сумно закінчений роман Rihanna. У всьому альбомі є певний відбиток від хворобливого розрива її відносин, він проглядається в стилі співачки, в похмурому, зухвалому і холоднокровному характері її нових пісень.

Метафора примушує звернути увагу на певну схожість (часто нову, несподівану) між двома й більше предметами (Deignan 2013, с. 45). Це банальне, але вірне спостереження дозволяє зробити деякі узагальнення стосовно ролі та місця метафори в пісенних текстах Rihanna, а саме: сприймаючи її, Rihanna прагне виокремити подібне серед кількох об'єктів певної множини, знайти в них спільні та відмінні риси, акцентувати їхню подібність за тією чи іншою ознакою.

Сферою-джерелом метафоризації у пісенних текстах Rihanna у

більшості випадків постають Медицина та Зброя, де зброя втілює деструктивні засоби для руйнування любові, почуттів та стосунків між закоханими, а медицина – для образності емоційного стану людини.

Все це стимулює не лише розвиток естетичного смаку, а й інтелектуальних здібностей. Метафора у пісенних текстах Rihanna виконує функцію “творення багаторівневого смислу, що потребує зусиль з боку реципієнта” (Толочин 1996, с. 36).

Окрім метафоричних рефлексій, пісенним текстам Rihanna властива й **порівняння** (симілі) для висвітлення зовнішньої подібності порівнюваних об’єктів, щоб зробити їх “легко уявними для адресата” (Черноусова, с. 219):

*I hit a wall,
I never felt so low, so low
Like a waterfall, my tears dropped to the floor, the floor
They are a swimming pool of salted crimes, crimes
Oh, what could change your mind?
Nothing
(Rihanna “Sledgehammer”)*

Подібні порівняння застосовуються задля запобігання “прісного” опису у пісенних текстах Rihanna, надання їм образності, що поєднує характеристики об’єктів, які не мають безпосереднього зв’язку один з одним. При цьому значення образного порівняння впливає не з самого слова, а з його відображення в іншому предметі (Виноградов, с. 104). Симілі – порівняння двох об’єктів на основі схожості (Fadaee 2011, с. 22-23), “троп, який полягає в поясненні одного предмета через інший, подібний до нього за допомогою компаративної зв’язки” (Гром’як 2007, с. 561):

*Ladies don't worry cause they got plenty more
They are falling like the rain so we aint running out
Falling like the rain so we aint running out
Falling like the rain so we aint running out
Oh its raining men girl what do you worry 'bout
(Rihanna “Raining men”)*

Таке художньо-поетичне порівняння у пісенних текстах Rihanna є наслідком денотативного та конотативного значень. Не зважаючи на те, що в них реалізується переважно конотативне значення, оскільки конопату характерна двоплановість. Через спрямованість порівняння на передачу нової образної інформації про об’єкт, конотативне забарвлення важливе для сприйняття явища / предмета таким, яким він насправді є. Сферою-джерелом для порівнянь у пісенних текстах Rihanna виступають Медицина, Зброя, Природні явища, Коштовності.

Серед фігур кількості у пісенних текстах Rihanna превалює гіпербола. **Гіпербола** – прийом навмисного перебільшення властивостей предмета або явища (нерідко тією мірою, якою вони реально не існують) (Брандес 2004, с. 368), універсальний тип бачення світу, перебільшення будь-якої ознаки об’єкта з метою охарактеризувати його більш образно:

*We swimmin' in money, we drownin' in hundreds
I keep a duffle bag on me like Tity Boi and Dolla
Bruh we ain't takin' that weed, oh no
And if they don't love me
(Rihanna "Nothing is promised").*

Сферою-агенсом гіперболізації є почуття та майно мовця або реципієнта.

Отже, творчості Rihanna притаманне багате стилістичне аранжування, проте переважають фігури субституції. Традиційно фігури субституції поділяються на фігури якості та фігури кількості. Серед фігур якості пісенним текстам Rihanna властиві метафора та персоніфікація, а серед фігур кількості домінує гіпербола.

Перспективним вважаємо подальшу розвідку фоностилістичних особливостей пісенних текстів Rihanna, а також їх концептуальне наповнення.

Список використаної літератури

- 1. Кузьменко А. О.** Англомовні пісенні тексти стилю Євродиско в контексті культури. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса, 2019. Вип. 30. С. 147-151.
- 2. Брандес М. П.** Стилистика текста. Теоретический курс. М.: Прогресс-Традиция; ИНФРА-М, 2004. 416 с.
- 3. Немировская А. В.** Метафора турецкого художественного текста как объект перевода. *Вестник ИГЛУ*. Иркутск: ИГЛУ, 2009. С. 57-62.
- 4. Lakoff G., Johnsen M.** *Metaphors we live by*. L.: The university of Chicago press, 2003. 310 p.
- 5. Deignan A.** Metaphor, genre and recontextualization. *Metaphor and Symbol*. L.: 2013. 28/1. P. 41-59.
- 6. Толочин И. В.** Метафора интертекст англоязычной поэзии: лингвистический аспект. СПб.: СПбУ, 1996. 96 с.
- 7. Черноусова О. Н.** Функционирование образных сравнений в художественном тексте и речи диалектоносителей. *Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Сер. Языкознание*. Волгоград: ЛогГУ, 2012. № 1 (15). С. 219-223.
- 8. Виноградов В. В.** Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика. М.: Изд-во АН СССР, 1963. 251 с.
- 9. Fadaee E.** Symbols, metaphors and similes in literature: A case study of "Animal Farm". *Journal of English and Literature*. L.: Academic Journals, 2011. Vol. 2 (2). P. 19-27.
- 10. Гром'як Р. Т.** Літературознавчий словник-довідник. К.: Академія, 2007. 752 с.
- 11. Тихомиров С. А.** Гипербола в градуальном аспекте: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.0.01. «Русский язык». М., 2006. 21 с.

References

- 1. Kuzmenko, A. O.** (2019). Anhlomovni pisenni teksty stylyu Yevrodysko v konteksti kultury [Eurodisc style English language songs in the context of culture]. *Naukovi zapysky Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific notes of the International Humanities University*, 30, 147-151 [in Ukrainian].
- 2. Brandes, M. P.** (2004). *Stilistika teksta. Teoreticheskiy kurs* [The style of the text. Theoretical course]. M.: Progress-

Traditsiya; INFRA-M [in Russian]. **3. Nemirovskaya, A. V.** (2009). Metafora turetskogo khudozhestvennogo teksta kak obyekt perevoda [Metaphor of a Turkish literary text as an object of translation]. *Vestnik IGLU*. Irkutsk: IGLU (Pp. 57-62) [in Russian]. **4. Lakoff, G. & Johnsen, M.** (2003). *Metaphors we live by*. L.: The university of Chicago press. **5. Deignan, A.** (2013) Metaphor, genre and recontextualization. *Metaphor and Symbol*. L.: 28/1. P. 41-59. **6. Tolochin, I. V.** (1996). Metafora intertekst angloyazychnoy poezii: lingvisticheskiy aspekt [Metaphor of the intertext of English poetry: linguistic aspect]. SPb.: SPbU [in Russian]. **7. Chernousova, O. N.** (2012). Funktsionirovaniye obraznykh sravneniy v khudozhestvennom tekste i rechi dialektonositeley [The functioning of figurative comparisons in a literary text and speech of dialect carriers]. *Vestn. Volgogr. gos. un-ta. Ser. Yazykoznaniiye*, 1 (15), 219-223. Volgograd: LogGU [in Russian]. **8. Vinogradov, V. V.** (1963). *Stilistika. Teoriya poeticheskoy rechi. Poetika* [The style. Theory of poetic speech. Poetics]. M.: Izd-vo AN SSSR [in Russian]. **9. Fadaee, E.** (2011). Symbols, metaphors and similes in literature: A case study of “Animal Farm”. *Journal of English and Literature*, 2 (2), 19-27. L.: Academic Journals. **10. Gromyak, R. T.** (2007). *Literaturoznavchiy slovník-dovidnik* [Literary-vocabulary-dictionary]. K.: Akademiya [in Ukrainian]. **11. Tikhomirov, S. A.** (2006). Giperbola v gradualnom aspekte [Hyperbole in a gradual aspect]. *Extended abstract of candidate's thesis*. M. [in Russian].

Ірчишина М. В., Тимченко-Міхаліді Н. С. Стилiстична своєрiднiсть пiсенних текстiв Rihanna

У статтi розглянуто своєрiднiсть художньої культури XXI ст., яка полягає у принципово перехiдному характерi: формується нове бачення свiту, новi пiдходи до мови та мислення, нове самопiзнання людини у свiтi, її ставлення до мистецтва та реалiй буття. Зазначається, що такий процес вiдзначається пошуком зображувальних прийомiв та експериментальною спробою створення нового стилю, який мiг би вiдповiдати новому свiтобаченню. Особливу увагу придiлено, пiсенним текстам, оскiльки пiсня – це мистецтво, без якого багато людей вже й не можуть уявити своє життя.

Об'єктом даної розвiдки послуговували пiсеннi тексти Rihanna, а *предметом* стала їх стилiстична органiзацiя. *Мета* дослідження – описати властивостi стилiстичних прийомiв пiсенних текстiв Rihanna.

У статтi розглянуто найбільш актуалiзованi стилiстичнi фiгури у пiсенних текстах Rihanna, а саме фiгури субституцiї (замiни), якi подiляються на фiгури кiлькостi та фiгури. Мова Rihanna вiдзначається поширенiстю фiгур якостi. Серед фiгур якостi в лiрицi Rihanna доминують насамперед метафора та порiвняння.

Функцiонування метафори в творчостi Rihanna спрямоване на посилення образної атрактивностi пiсенного тексту. Сферою-джерелом метафоризацiї у пiсенних текстах Rihanna у бiльшостi випадкiв постають Медицина та Зброя, де зброя втiлює деструктивнi засоби для руйнування любовi, почуттiв та стосункiв мiж закоханими, а медицина – для

образності емоційного стану людини.

Окрім метафоричних рефлексій, пісенним текстам Rihanna властива й порівняння (сими́лі) для висвітлення зовнішньої подібності порівнюваних об'єктів. Сферою-джерелом для порівнянь у пісенних текстах Rihanna виступають Медицина, Зброя, Природні явища, Коштовності.

Серед фігур кількості у пісенних текстах Rihanna превалює гіпербола. Сферою-агенсом гіперболізації є почуття та майно мовця або реципієнта.

Ключові слова: стилістика, фігури субституції, метафора, порівняння, гіпербола, пісенний текст.

Ирчишина М. В., Тимченко-Михайлиди Н. С. Стилистическое своеобразие песенных текстов Rihanna

В статье рассмотрено своеобразие художественной культуры XXI в., которая состоит в принципиально переходном характере: формируется новое видение мира, новые подходы к языку и мышлению, новое самопознания человека в мире, его отношение к искусству и реалий бытия. Указано, что такой процесс отмечается поиском изобразительных приемов и экспериментальной попыткой создания нового стиля, который мог бы соответствовать новому мировоззрению. Особое внимание уделено, песенным текстам, поскольку песня - это искусство, без которого многие уже не могут представить свою жизнь.

Объектом данного исследования послужили песенные тексты Rihanna, а предметом стала их стилистическая организация. Цель исследования – описать свойства стилистических приемов песенных текстов Rihanna.

В статье рассмотрены наиболее актуализированные стилистические фигуры в песенных текстах Rihanna, а именно фигуры субституции (замены), которые делятся на фигуры количества и фигуры. Язык Rihanna отмечается распространенностью фигур качества. Среди фигур качества в лирике Rihanna доминируют прежде всего метафора и сравнения.

Функционирование метафоры в творчестве Rihanna направлено на усиление образной атрактивности песенного текста. Сферой-источником метафоризации в песенных текстах Rihanna в большинстве случаев являются Медицина и Оружие, где оружие воплощает деструктивные средства для разрушения любви, чувств и отношений между влюбленными, а медицина - для образности эмоционального состояния человека.

Кроме метафорических рефлексий, песенным текстам Rihanna свойственно и сравнение (сими́ли) для освещения внешнего сходства сравниваемых объектов. Сферой-источником для сравнений в песенных текстах Rihanna выступают Медицина, Оружие, Природные явления, Драгоценности.

Среди фигур количества в песенных текстах Rihanna превалирует

гіпербола. Сферою-агенсом гіперболізації являється чувство и имущество говорящего или реципиента.

Ключевые слова: стилістика, фігури субституції, метафора, сравнение, гіпербола, песенний текст.

Irchishina M. V., Tymchenko-Mikhailidi N. S. Stylistic originality of Rihanna's lyrics

The article deals with the originality of the XXI century artistic culture, which consists in a fundamentally transitional character: a new vision of the world, new approaches to language and thinking, new self-knowledge of a person in the world, his | her attitude to art and the realities of life are being formed. It is defined that such a process is marked by a search for visual techniques and an experimental attempt to create a new style that could correspond to a new worldview. Particular attention is paid to song lyrics, since song is an art without which people can no longer imagine their life.

The object of this study is lyric texts of Rihanna, and the subject is their stylistic organization. The purpose of the study is to describe the properties of the stylistic techniques of Rihanna's lyrics.

The article focuses on the most relevant stylistic figures in Rihanna song lyrics, namely substitutional figures (substitutions), which are divided into figures of quantity and figures of quality. The Rihanna's language is characterized by the prevalence of quality figures. Among the figures of quality, Rihanna's lyrics are dominated primarily by metaphor and comparison.

The functioning of the metaphor in Rihanna's songs is aimed at enhancing the figurative attractiveness of the lyric text. The source of metaphorization in Rihanna's lyrics is, in most cases, Medicine and Weapons, where weapons embody destructive means to ruin love, feelings and relationships between lovers, and medicine is for the imagery of a person's emotional state.

In addition to metaphorical reflections, Rihanna's lyrics are also characterized by comparisons (similes) to highlight the external similarity of the objects being compared. The source sphere for comparisons in Rihanna's lyrics is Medicine, Weapons, Nature, Jewellery.

Hyperbole prevails among figures of quantity in Rihanna's lyrics. The sphere-agent of hyperbolization is the feeling and property of the speaker or recipient.

Keywords: stylistics, figures of substitution, metaphor, comparison, hyperbole, lyric text.

Стаття надійшла до редакції 07.02.2020 р.

Стаття прийнята до друку 08.02.2020 р.

Рецензент – д. філос. н., проф. О. Халапсіс